

Školská geografia – súčasnosť a perspektívy

Recenzovaný zborník abstraktov z konferencie

7.11. 2024

Banská Bystrica

Martina Škodová (ed.)

Konferencia je organizovaná pod záštitou dekana FPV UMB
doc. Ing. Mareka Drímala, PhD.

ODBORNÍ GARANTI KONFERENCIE

Predseda:

Martina Škodová

Členovia:

Ladislav Tolmáči, Prírodovedecká fakulta UK, Slovensko

Dana Řezníčková, Přírodovědecká fakulta UK, Česko

Jana Vojteková, Fakulta prírodných vied a informatiky UKF, Slovensko

Ján Kancír, Pedagogická fakulta PU, Slovensko

Štefan Karolčík, Prírodovedecká fakulta UK, Slovensko

Stela Csachová, Prírodovedecká fakulta UPJŠ, Slovensko

Ivana Tomčíková, Pedagogická fakulta KU, Slovensko

ORGANIZAČNÝ VÝBOR KONFERENCIE

Martina Škodová, Fakulta prírodných vied UMB

Tibor Madleňák, Fakulta prírodných vied UMB

Lenka Balážovičová, Fakulta prírodných vied UMB

Michaela Žoncová, Fakulta prírodných vied UMB

Tomáš Hrdý, Fakulta prírodných vied UMB

Tomáš Šuvada, Fakulta prírodných vied UMB

RECENZENTI

doc. RNDr. Jana Vojteková, PhD.

doc. RNDr. Alfonz Gajdoš, PhD.

RNDr. Ivana Tomčíková, PhD.

© BELIANUM, Vydavateľstvo UMB v Banskej Bystrici
Fakulta prírodných vied UMB, Katedra geografie a geológie
Tajovského 40, 974 01 Banská Bystrica, Slovenská republika
e-mail: martina.skodova@umb.sk

Banská Bystrica, 2024

19 strán

[Online dokument](#)

ISBN 978-80-557-2188-0, EAN 9788055721880

DOI <https://doi.org/10.24040/2024.9788055721880>

Táto publikácia je šírená pod licenciou Creative Commons Attribution 4.0 International Licence CC BY (uviedenie autora).

Konferencia bola podporená projektom KEGA – Aktuálne problémy regiónov Európy – inovatívne prístupy vo vyučovaní a projektu Teaching Controversial Issues, financovaného programom Erasmus+.

OBSAH

PLENÁRNA SEKCIA

Ladislav Tolmáči, Anna Tolmáči UČÍŤ GEOGRAFIU NOVÉHO ZÉLANDU?	5
Štefan Karolčík, Alexander Kmeť, Veronika Hornáková VPLYV DEZINFORMÁCIÍ NA GEOGRAFIU A GEOGRAFICKÉ VZDELÁVANIE	6
Eliška Hránková, Václav Stacke PROČ ČEŠTÍ STUDENTI NE/MATURUJÍ ZE ZEMĚPISU?	7
Stela Csachová, Štefan Gábor BÁDATEĽSKÝ POTENCIÁL AKTIVÍT Z GEOGRAFIE S PODPOROU WEBGIS Z PRODUKCIE ŠTUDENTOV UČITEĽSTVA	8
Alena Gessert, Lenka Chovanová MÔŽU BYŤ VIRTUÁLNE EXKURZIE NÁHRADOU ZA SKUTOČNÉ?	9
Soňa Hrnčířová, Václav Stacke VIRTUÁLNI TERÉNNÍ VÝUKA TEMATICKÉHO CELKU VULKANITY ČESKA	10
Tibor Madleňák, Bohuslava Hrončeková Gregorová KONTROVERZNÉ TÉMY VO VYUČOVANÍ GEOGRAFIE	11
Martina Škodová, Tibor Madleňák, Alfonz Gajdoš, Michaela Žoncová INTERAKTÍVNA UČEBNICA „AKTUÁLNE PROBLÉMY A VÝZVY EURÓPY“	12
Michaela Žoncová VYUŽITIE ARCGIS STORY MAPS PRI TVORBE UČEBNÝCH MATERIÁLOV Z GEOGRAFIE	13
Lenka Balážovičová, Matej Masný, Martina Škodová, Viera Šimonová, Michaela Žoncová, Tomáš Hrdý, Richard Pouš PROGRAM COPERNICUS V GEOGRAFICKOM VZDELÁVANÍ: METODICKÉ MATERIÁLY NA POPULARIZÁCIU VYUŽITIA SATELITNÝCH SNÍMOK NA SŠ	14

POSTEROVÁ SEKCIA

Vanda Pivarníková

POJMOVÉ MAPY AKO NÁSTROJ FORMATÍVNEHO HODNOTENIA V GEOGRAFICKOM
VZDELÁVANÍ: NÁVRH METODOLÓGIE VÝSKUMU

15

Alexander Kmeť, Štefan Karolčík

KVALITA ŠKOLSKÝCH DVOROV V KONTEXTE ICH VYUŽÍVANIA VO VYUČOVANÍ
PRÍRODOVEDNÝCH PREDMETOV

16

Adam Kupec, Monika Lörcincová, Lenka Murínová

QUESTING AKO METÓDA POZNÁVANIA MIESTNEHO REGIÓNU V KONTEXTE AKTUÁLNEJ
REFORMY

17

Imrich Sládek, Gréta Galambošová

VÝUČBA MIKROGEOGRAFIE V REGIÓNE HORNÉHO MEDZIBODROŽIA A JEJ PERCEPCIA
UČITEĽMI ZÁKLADNÝCH A STREDNÝCH ŠKÔL

18

UČIŤ GEOGRAFIU NOVÉHO ZÉLANDU?

Ladislav Tolmáči, Anna Tolmáči

Katedra regionálnej geografie a rozvoja regiónov, Univerzita Komenského, Ilkovičova 6, Bratislava, Slovensko, email: ladislav.tolmaci@uniba.sk

Abstrakt: Príspevok sumarizuje geografické premeny Nového Zélandu ako najmladšej objavenej a súčasne rozľahlej úrodnej krajiny Zeme. Základné vývojové fázy krajiny možno odvodiť od prírodných a neskôr socioekonomických daností regiónu. Súčasne je nutné podotknúť výraznú izolovanosť krajiny a jej ťažšiu dostupnosť. Na záver príspevku sa analyzuje význam výučby geografie Nového Zélandu pre celkovú geografickú edukačnú bázu na rôznych typoch škôl.

VPLYV DEZINFORMÁCIÍ NA GEOGRAFIU A GEOGRAFICKÉ VZDELÁVANIE

Štefan Karolčík, Alexander Kmeť, Veronika Hornáková

Katedra didaktiky prírodných vied, psychológie a pedagogiky, Univerzita Komenského, Illkovičova 6, Slovensko, email: stefan.karolcik@uniba.sk

Abstrakt: Dezinformácie, hoaxy, fakenews, nepravdivé či zavádzajúce informácie vždy boli a pravdepodobne zostanú štandardnou súčasťou informačného priestoru. Hoci sú spôsoby a dôvody ich šírenia rôzne, často zásadne ovplyvňujú verejnú mienku a tým aj celospoločenské dianie. Ak je cieľom vzdelávacích politík demokratických krajín slobodný, kriticky zmýšľajúci a zodpovedne konajúci človek, musia reflektovať na hrozby vyplývajúce so šírenia dezinformácií, ktorých hlavným cieľom je podrývanie dôvery v základné demokratické princípy. V našom príspevku prezentujeme výsledky nášho výskumného šetrenia, ktoré sa zaoberalo posúdením schopnosti žiakov rozpoznať dôveryhodné informačné zdroje a odlíšiť spoľahlivé a overiteľné údaje od dezinformácií, nepravdivých, či pravdu cielene pozmeňujúcich správ.

PROČ ČEŠTÍ STUDENTI NE/MATURUJÍ ZE ZEMĚPISU?

Eliška Hránková, Václav Stacke

*Oddělení geověd, Západočeská univerzita v Plzni, Univerzitní 22 Plzeň, Česko
email: stacke@cbg.zcu.cz*

Abstrakt: Proč čeští studenti ne/maturují ze zeměpisu? Atraktivita zeměpisu mezi studenty významně klesá. To se projevuje například v rozhodnutí o výběru či nevyběru zeměpisu jako maturitního předmětu a jeho následného postsekundárního studia. Ve své práci se zabývám zjištěním důvodů, proč čeští studenti maturují a nematurují ze zeměpisu. Výzkum provádím mezi studenty posledních ročníků středních škol a gymnázií. Základní metodikou je dotazníkové šetření a hloubkové rozhovory s vybranými respondenty. Do dotazníkového šetření bylo zapojeno zatím celkem 269 respondentů, z nichž 4 byli vybráni k hloubkovému rozhovoru, který má za úkol blíže vysvětlit rozhodnutí studentů. Pro lepší generalizaci výsledků provádím výzkum na dvou vzorcích studentů, tedy mezi studenty, kteří maturovali v akademickém roce 2023/2024 a mezi studenty, kteří maturují v akademickém roce 2024/2025. V současné chvíli se mezi hlavní důvody nevyběru zeměpisu jako maturitního předmětu řadí: studium jiného oboru na VŠ, nuda provedení předmětu, nevyužitelnost zeměpisu v reálném životě.

BÁDATEĽSKÝ POTENCIÁL AKTIVÍT Z GEOGRAFIE S PODPOROU WEBGIS Z PRODUKCIE ŠTUDENTOV UČITEĽSTVA

Stela Csachová, Štefan Gábor

Ústav geografie, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Jesenná 5 Košice, Slovensko, email: stela.csachova@upjs.sk

Abstrakt: Tvorba tematickej mapy je súčasťou vzdelávacieho štandardu geografie v novom Štátnom vzdelávacom programe pre základné vzdelávanie (2023). S ohľadom na túto požiadavku sa javí ako potrebné, aby budúci učitelia geografie poznali a uplatňovali dostupné možnosti na realizáciu tohto typu vzdelávacích aktivít (Gábor, 2021). Vzdelávacie aktivity, resp. učebné úlohy možno analyzovať z rôznych hľadísk (Csachová, 2016; Håkansson Lindqvist, 2020; Řezníčková, Matějček, 2014; Trahorsch, Knecht, 2021). Na Seminári z didaktiky geografie študenti učiteľstva dizajnovali aktivity, ktorých cieľom bolo podporiť bádateľsky orientované vyučovanie geografie s podporou dostupných webGISov. Ich spoločným znakom bolo, že žiak má aktívnu činnosťou vytvoriť produkt v podobe kartografického výstupu. V príspevku skúmame súbor aktivít, ktoré študenti navrhli v prostrediach Google Earth, ArcGIS online, Datawrapper zo zdrojov otvorených dát z didaktického a predmetovo-poznatkového hľadiska. Zaujímá nás vzdelávací cieľ aktivity, úroveň bádania, obsahové zameranie, kognitívna náročnosť otázok a proces vizualizácie. Poukážeme na nepresnosti, ktoré sa počas seminárov vyskytli. V závere predstavíme výsledky prieskumu medzi študentmi, v ktorom hodnotili vybrané digitálne prostredia vo vzťahu k ich používaniu vo vyučovacej praxi.

MÔŽU BYŤ VIRTUÁLNE EXKURZIE NÁHRADOU ZA SKUTOČNÉ?

Alena Gessert, Lenka Chovanová

Ústav geografie, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Jesenná 5 Košice, Slovensko, email: alena.gessert@upjs.sk

Abstrakt: Exkurzie rôzneho typu a zamerania sú neoddeliteľnou súčasťou vyučovania geografie na všetkých stupňov škôl. Mali by byť prevažne zamerané na upevňovanie už nadobudnutých vedomostí, no aj na získavanie tých nových. V novom kurikule pre ZŠ získalo terénne vyučovanie významné miesto a preto sme sa rozhodli zaoberať trvalosťou vedomostí, ktoré žiaci nadobúdajú počas exkurzie. V našom príspevku porovnávame trvalosť vedomostí, ktorí študenti geografie na Ústave geografie PF UPJŠ v Košiciach, získaných počas reálnej terénnej a virtuálnej exkurzie po Slovensku.

VIRTUÁLNÍ TERÉNNÍ VÝUKA TEMATICKÉHO CELKU VULKANITY ČESKA

Soňa Hrnčířová, Václav Stacke

Oddělení geověd, Západočeská univerzita v Plzni, Univerzitní 22 Plzeň, Česko
email: stacke@cbg.zcu.cz

Abstrakt: Příspěvek je zaměřen na prezentaci metodického postupu tvorby virtuální terénní výuky tematického celku Vulkanity Česka. Virtuální terénní výuka je velmi vhodný nástroj inkluzivního vzdělávání. Do terénu lze její pomocí vzít i studenty, kteří by se běžné terénní výuky nemohli účastnit. Ať už ze zdravotních, sociálních, či jiných důvodů. V první části příspěvku budou posluchači seznámeni s teoretickým rámcem obsahové transformace. Ve druhé části příspěvku bude na několika příkladech demonstrován výstup této obsahové transformace a způsob pořizování obrazové dokumentace. Poslední část příspěvku bude zaměřena na příklady vulkanických forem na Slovensku, které lze zpřístupnit žákům stejným způsobem.

KONTROVERZNÉ TÉMY VO VYUČOVANÍ GEOGRAFIE

Tibor Madleňák, Bohuslava Hrončeková Gregorová

Katedra geografie a geológie, Univerzita Mateja Bela, Tajovského 40, Banská Bystrica, Slovensko, e-mail: tibor.madlenak@umb.sk

Abstrakt: V súčasnosti rezonujú v spoločnosti mnohé témy, na ktoré existujú rôzne protichodné názory. Diskusie o nich sú často plné emócií a vedú k polarizácii verejnosti. Na mnohé problémy neexistuje jednoznačné alebo univerzálne riešenie. Ľudia na ne reagujú odlišne, v závislosti od ich hodnotových systémov, presvedčení a skúseností. Témy venované týmto citlivým problémom označujeme ako kontroverzné. Viaceré z nich sú súčasťou kurikula geografie a predstavujú pre učiteľov pomerne veľkú výzvu. Zámerom medzinárodného projektu Teaching controversial issues je ponúknuť učiteľom niektoré nástroje, ktoré môžu napomôcť pri vyučovaní takýchto kontroverzných tém na stredných školách. Cieľom nášho príspevku je tieto nástroje predstaviť a poukázať na ich využitie v praxi. Ide napríklad o rozsiahly súbor interaktívnych máp znázorňujúcich postoje a názory Európanov na rôzne hodnotové otázky. Vychádzajú z dát zisťovaných v rámci pravidelného celoeurópskeho výskumu EVS (European Values Study). Prácu s týmito dátami umožňujú aj interaktívne grafy znázorňujúce rôzne závislosti, diagramy kombinujúce odpovede na vybrané otázky, či schémy poukazujúce na vzťahy medzi skúmanými premennými atď. Ďalším praktickým výstupom je súbor 12 učebných stratégií (napr. snehová guľa, šachovnica, pavučina), ktoré boli riešiteľmi projektu vyhodnotené ako vhodné pre vyučovanie kontroverzných tém. Vybrané stratégie umožňujú u študentov rozvíjať kritické myslenie, ako aj argumentačné a diskusné zručnosti. Pomáhajú im pochopiť, prečo v spoločnosti existujú rozdielne názory a postoje na rôzne kontroverzné témy.

Kľúčové slová: kontroverzné témy, geografia, hodnotové vyučovanie, učebné stratégie, interaktívne nástroje, stredné školy

Podakovanie: Príspevok bol spracovaný v rámci projektu Teaching Controversial Issues, financovaného programom Erasmus+.

INTERAKTÍVNA UČEBNICA „AKTUÁLNE PROBLÉMY A VÝZVY EURÓPY“

Martina Škodová, Tibor Madleňák, Alfonz Gajdoš, Michaela Žoncová

Katedra geografie a geológie, Univerzita Mateja Bela, Tajovského 40, Banská Bystrica, Slovensko, e-mail: martina.skodova@umb.sk

Abstrakt: Európa v súčasnosti prechádza veľmi dynamickým vývojom. Jednotlivé krajiny, regióny a ich obyvatelia sú konfrontovaní s mnohými výzvami súvisiacimi s vojnou, starnutím obyvateľov, migráciou, separatizmom, zmenou klímy, stavom životného prostredia alebo nárastom politického populizmu a extrémizmu. Veľmi dôležitá súčasť riešenia rôznych ekonomických, sociálnych, politických a environmentálnych problémov je ich reflexia na strane výchovno-vzdelávacieho procesu. Vzhľadom na dynamiku vývoja v jednotlivých tematických oblastiach sa ukazuje potreba neustále dopĺňať a aktualizovať tradičné učebné materiály. Príspevok prezentuje výsledky výskumu kritických miest a miskoncepcií študentov stredných škôl v témach zameraných na viaceré problémy a výzvy Európy, ako aj online učebnicu „Aktuálne problémy Európy“, ktorú sme vytvorili na Katedre geografie a geológie FPV UMB pre učiteľov a študentov stredných škôl. Spracovanie učebnice vychádza z kontextuálneho prístupu. Obsahuje rôzne interaktívne prvky ako sú interaktívne mapy, hypertextové prepojenia na internetový obsah, slovník a doplnujúce texty. V závere každej časti učebnice je súbor zaujímavých úloh, ktoré sú zamerané na kritickú prácu žiakov s informáciami v učebnici.

Kľúčové slová: školská geografia, aktuálne problémy Európy, online učebnica, prieskum, inovácia vyučovania

Podakovanie: Príspevok bol spracovaný v rámci projektu KEGA č. 029UMB-4/2022 „Aktuálne problémy regiónov Európy – inováčné prístupy vo vyučovaní“.

VYUŽITIE ARCGIS STORY MAPS PRI TVORBE UČEBNÝCH MATERIÁLOV Z GEOGRAFIE

Michaela Žoncová

Katedra geografie a geológie, Univerzita Mateja Bela, Tajovského 40, Banská Bystrica, Slovensko, e-mail: michaela.zoncova@umb.sk

Abstrakt: Učebné materiály z geografie potrebujú pravidelnú aktualizáciu kvôli neustále sa meniacej krajine okolo nás. ArcGIS Story Maps je voľne dostupný webový portál transformujúci mapy a geografické informačné systémy (GIS) do interaktívneho obsahu, ktorý informuje, inšpiruje a zapája zainteresované strany. Cieľom príspevku je priblížiť možnosti, funkcionality a funkčnosť ArcGIS Story Maps pre prax na konkrétnych ukázkach z geografie Európy.

Kľúčové slová: školská geografia, online učebnica, ArcGIS Story Maps, inovácia vyučovania

Pod'akovanie: Príspevok bol spracovaný v rámci projektu KEGA č. 029UMB-4/2022 „Aktuálne problémy regiónov Európy – inovatívne prístupy vo vyučovaní“.

PROGRAM COPERNICUS V GEOGRAFICKOM VZDELÁVANÍ: METODICKÉ MATERIÁLY NA POPULARIZÁCIU VYUŽITIA SATELITNÝCH SNÍMOK NA SŠ

Lenka Balážovičová, Matej Masný, Martina Škodová, Viera Šimonová, Michaela Žoncová, Tomáš Hrdý, Richard Pouš

Katedra geografie a geológie, Univerzita Mateja Bela, Tajovského 40, Banská Bystrica, Slovensko, e-mail: lenka.balazovicova@umb.sk

Abstrakt: Satelitné snímky patria k najzaujímavejším a najaktuálnejším zdrojom informácií o krajine v súčasnosti a ich kvalita a využitie celosvetovo rastie. V Európe je jedným z najlepších zdrojov databáza programu Copernicus, v rámci ktorej existuje voľný prístup k snímkam satelitov Sentinel. Okrem snímk a indexov existujú aj hotové produkty, z ktorých možno získať zaujímavé informácie napr. o pohybe pohorí, zmene lesnatosti, zastavanej ploche, rozlohe snehovej pokrývky či vlhkosti pôdy. Tieto informácie sú dnes kľúčové v mnohých odvetviach hospodárstva, vo vede či vzdelávaní po celom svete. Napriek ich vynikajúcej dostupnosti sú tieto snímky vo vzdelávacom procese na Slovensku využívané len veľmi málo a didaktické materiály, z ktorých by učitelia mohli čerpať námety na hodiny, chýbajú. Cieľom prezentovaného projektu je túto medzeru aspoň čiastočne zaplniť a učiteľom na stredných školách tak ozrejmiť obsahovo a vizuálne atraktívny materiál, ktorý im otvorí nové možnosti do sveta informácií o našej zaujímavej a dynamicky sa meniacej krajine.

POJMOVÉ MAPY AKO NÁSTROJ FORMATÍVNEHO HODNOTENIA V GEOGRAFICKOM VZDELÁVANÍ: NÁVRH METODOLÓGIE VÝSKUMU

Vanda Pivarníková

Katedra geografie, Pedagogická fakulta, Masarykova univerzita, Poříčí 7, Brno, Česká republika, e-mail: vanda.pivarnikova@gmail.com

Abstrakt: Z vlastnej skúsenosti a z mnohých štúdií o hodnotení vyplýva, že najčastejšími nástrojmi na hodnotenie geografických vedomostí našich žiakov, sú didaktické testy, ktoré sa vo veľkej miere spoliehajú na učenie sa naspamäť. Alternatívou je formatívne hodnotenie, ktoré sľubuje väčšie zapojenie žiakov do procesu učenia sa a lepšie pochopenie potrieb žiakov pre učiteľov. Jedným z prostriedkov, ktorým je možné priebežne sledovať pochopenie učiva sú pojmové mapy (anglicky concept maps), ktoré majú svoj pôvod už v 60. rokoch minulého storočia. Pojmové mapy sú vizuálnou pomôckou, prostredníctvom ktorej žiaci môžu organizovať získané informácie, hľadať súvislosti medzi geografickými javmi a sledovať ich metakognitívne uvažovanie. Nadväzujú na myšlienky konštruktivismu, štruktúrného poznania, zmysluplného učenia a kritického myslenia. O ich pedagogickom potenciálu a úskalí v implementovaní bolo publikovaných dostatočne veľa štúdií, ale len niektoré z nich sa týkajú geografického vzdelávania a žiadna z nich neprišla s úplným rámcom, ktorý by ich aplikoval do procesu formatívneho hodnotenia. Poster predstaví navrhovanú metodológiu, ktorou by som v svojom dizertačnom výskume chcela prispieť k objasneniu možností pojmových máp ako nástroja formatívneho hodnotenia na hodinách geografie. Predstavená schéma bude zameraná na konštruktívny (design-based) výskum, ktorého účastníci budú študenti gymnázia a ich učitelia. Cieľom výskumu bude mimo iné vytvoriť metodiku a vzorové učebné pomôcky, ktoré by učiteľom a žiakom pomohli efektívne využívať pojmové mapy v rámci formatívneho hodnotenia.

KVALITA ŠKOLSKÝCH DVOROV V KONTEXTE ICH VYUŽÍVANIA VO VYUČOVANÍ PRÍRODOVEDNÝCH PREDMETOV

Alexander Kmeť, Štefan Karolčík

Katedra didaktiky prírodných vied, psychológie a pedagogiky, Univerzita Komenského, Illkovičova 6, Slovensko, email: stefan.karolcik@uniba.sk

Abstrakt: Schoolyard offers a unique opportunity to connect theoretical education with practical experiences, yet its potential often remains untapped. The article aims to analyse schoolyards from a perspective of sustainability, urbanism and their integration into natural science teaching, specifically into biology, geography, and chemistry. It discusses the functional and environmental aspects of schoolyard design, which can contribute to creating better conditions for outdoor education. The article concludes with a case study of an innovative schoolyard, and a design of a model schoolyard at the Faculty of Natural Sciences, Comenius University in Bratislava, demonstrating how outdoor spaces can be effectively utilised to enhance the educational process.

QUESTING AKO METÓDA POZNÁVANIA MIESTNEHO REGIÓNU V KON- TEXTE AKTUÁLNEJ REFORMY

Adam Kupec, Monika Lörincová, Lenka Murínová

*Katedra geografie a aplikovanej geoinformatiky, Prešovská univerzita, 17. No-
vembra 1 Prešov, Slovensko, email: monika.lorincova@unipo.sk*

Abstrakt: Questing alebo vo voľnom preklade „cesta za pokladom“ či „hl'adačka“ je didaktická hra, ktorá slúži na komplexné poznávanie domáceho regiónu alebo jeho častí. Questing pôvodne vznikol ako forma cestovného ruchu, predovšetkým na propagáciu menej známych a menej navštevovaných miest, no v posledných rokoch sa o ňom hovorí aj v edukačnom prostredí, zatiaľ prevažne v zahraničnom edukačnom prostredí. S prichádzajúcou kurikulárnou reformou, ktorá so sebou prinesie možnosť združeného vyučovania predmetov zaradených do jednej vzdelávacej oblasti, je Questing vhodným nástrojom na výučbu predmetov vo vzdelávacej oblasti Človek a spoločnosť, keďže v sebe spája poznávanie miestneho prírodného, historického a kultúrneho dedičstva. Okrem prepájania poznatkov z viacerých oblastí poskytuje Questing aj možnosť zážitkového vzdelávania a rozvoj mnohých kompetencií žiakov ako orientácia na mape, čitateľská gramotnosť, kooperácia a komunikácia, schopnosť učiť sa a ďalšie. V prípade, že sa žiaci podieľajú aj na tvorbe Questingu, dochádza počas tejto činnosti aj k rozvoju vyšších kognitívnych schopností, konkrétne kritického a kreatívneho myslenia.

Príspevok vo forme posteru priblíži jednak teoretické a metodické východiská Questingu ako aj možnosti jeho využitia vo vyučovaní geografie na príklade študentského návrhu questu v obci Oravská Lesná.

VÝUČBA MIKROGEOGRAFIE V REGIÓNE HORNÉHO MEDZIBODROŽIA A JEJ PERCEPCIA UČITEĽMI ZÁKLADNÝCH A STREDNÝCH ŠKÔL

Imrich Sládek, Gréta Galambošová

Ústav geografie, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Jesenná 5 Košice, Slovensko, email: imrich.sladek@upjs.sk

Abstrakt: Príspevok sa zaoberá stavom vyučovania miestnej krajiny v regióne Horného Medzibodrožia na tých školách, kde sa predmet geografia vyučuje. V Hornom Medzibodroží sa nachádzajú 2 mestá a 31 obcí. Tento miestny región poskytuje vyučovanie na 26-tich školách v 18-tich obciach, z toho na 8-ich školách prebieha výučba iba na 1. stupni základnej školy. V prípravnej fáze práce sme v predmetnej oblasti našli 17 škôl s vyučovacím jazykom slovenským a maďarským. Po vytvorení dotazníka sme oslovili všetky vhodné školy. Náš dotazník pozostával z 18-tich otázok, ktoré sa týkali problematiky vyučovania geografie miestneho regiónu. Na dotazník odpovedalo 15 z oslovených škôl. Z tejto relevantnej vzorky škôl sme identifikovali zistenia, podľa ktorých sú učitelia geografie spokojní so vzdelávacím obsahom predmetu len čiastočne, pričom takmer všetci deklarovali nedostatočnú časovú dotáciu na plnohodnotné vyučovanie témy miestneho regiónu. Veľmi im chýbajú učebné a didaktické materiály a preto by uvítali samostatnú učebnicu pre výučbu miestneho regiónu. Svoju nespokojnosť vyjadrili aj s tým, že pre predmet zemepis si nemôžu zvoliť inú organizačnú formu výučby ako vyučovaciu hodinu, čím školám okrem nedostatočnej časovej dotácie chýbajú aj financie na exkurzie po tunajšom regióne. Geografia na našich školách je vlastne akýmsi súhrnom faktov o svete, pričom sa fakty preberajú povrchno. Takýto štýl vzdelávania geografie ide na úkor rozvoja hlbšieho geografického premýšľania. Geografia nemá byť len zemepisom, čiže opisnou vedou, ktorá žiakom podáva vopred spracované fakty a tie si má žiak v procese učenia zapamätať. Geografia by mala byť živým predmetom, ktorý pracuje s poznatkami aj z iných vedných odborov, čiže pracuje s medzipredmetovými vzťahmi. Mala by sa zmeniť z predmetu, ktorý je v súčasnosti akoby encyklopédiou a preto často žiakov nudí, na predmet, ktorý bude žiakov baviť, lebo budú v procese učenia sa poznávať a bádať svet, budú skúmať vzájomné vzťahy medzi prírodou a človekom.

Pod'akovanie: Príspevok bol vypracovaný s podporou projektu vvg-2024-3209 „Aktualizácia a e-learningová podpora predmetu Geoekológia“.

Názov: **Školská geografia – súčasnosť a perspektívy**
Recenzovaný zborník abstraktov z konferencie

Vydavateľ: BELIANUM, Vydavateľstvo UMB v Banskej Bystrici,
Fakulta prírodných vied UMB, Katedra geografie a geológie

Rok vydania: 2024

Miesto vydania: Banská Bystrica

Počet strán: 19

*Za odbornú, obsahovú, jazykovú a štylistickú úpravu príspevkov zodpovedajú autori.
Rukopis neprešiel jazykovou úpravou.*

ISBN 978-80-557-2188-0

EAN 9788055721880

DOI <https://doi.org/10.24040/2024.9788055721880>